

سوالات صحیح غلط:

- ۱- پیامدهای غیر ارادی کنش، قطعی هستند ولی پیامدهای ارادی، احتمالی اند. صحیح
- ۲- پیامدهای غیر ارادی کنش، احتمالی هستند یعنی ممکن است انجام بشود یا نشود. غلط
- ۳- بسته نشدن ناخودآگاه چشم در مواجهه با خطر، کنش محسوب می شود. غلط
- ۴- بسته شدن ناخودآگاه چشم در مواجهه با خطر، کنش فردی محسوب می شود. غلط
- ۵- فردی که از خطر می گریزد، کنشی انجام نداده؛ زیرا عمل او از روی اضطرار است. غلط
- ۶- برخی پیامدهای کنش، ارادی اند که این دسته پیامدها خودشان کنش هستند. صحیح

سوالات جاخالی:

- ۱- کنش ها ممکن است با اشتیاق یا از روی اضطرار انجام شود اما در هر حال ارادی اند.
- ۲- قرار گرفتن بر سر دو راهی، یکی از ویژگی های کنش را نشان می دهد آن ویژگی بودن کنش است. ارادی بودن

سوالات چهار گزینه ای:

- ۱- کدام مورد از ویژگی های کنش نیست؟
الف) آگاهانه (ب) ارادی (ج) غریزی (د) هدفدار
- ۲- کدام یک از موارد زیر، کنش محسوب می شود؟
الف) ضربان قلب (ب) گردش خون (ج) سخن گفتن (د) بستن ناخودآگاه چشم موقع ترس
- ۳- کدام مورد، از ویژگی های کنش نیست؟
الف) آگاهانه (ب) ارادی (ج) انعطاف پذیر (د) هدفدار
- ۴- کدام گزینه در مورد پیامدهای ارادی و غیر ارادی کنش صحیح نیست؟
الف) پیامدهای ارادی کنش، قطعی و حتمی اند اما پیامدهای غیر ارادی کنش، احتمالی اند.
ب) پیامدهای ارادی، کنش نیستند بلکه نتیجه طبیعی کنش اند.
ج) عوض شدن هوای کلاس بعد از بازکردن پنجره، پیامد ارادی کنش است.
د) پیامدهای غیر ارادی کنش قطعی هستند؛ یعنی حتما انجام می شوند.
- ۵- عبارت زیر بیانگر کدام ویژگی کنش است؟
- وقتی برای اولین بار برای استفاده از یک کالای پیچیده به دفتر چه راهنمای آن مراجعه می کنیم.
- قرار گرفتن بر سر دو راهی
الف) ارادی بودن - هدف دار بودن
ب) معنادار بودن - هدف دار بودن
ج) معنادار بودن - آگاهانه بودن
د) آگاهانه بودن - ارادی بودن

سوالات کوتاه پاسخ:

- ۱- اگر کنشگری فعالیت خود را با قصد خاصی انجام دهد مصداق کدام ویژگی کنش است؟ هدفدار بودن.
- ۲- انسان ها به چه دلیل ممکن است از انجام برخی کنش ها خودداری کنند؟ به دلیل نگرانی از پیامدهای نامطلوب کنش.

سوالات تشریحی:

- ۱- تفاوت پیامدهای ارادی و غیر ارادی کنش انسانی را بنویسید.

پیامدهای ارادی: پیامدهایی که به اراده ی انسان یعنی خود کنشگر یا افراد دیگر وابسته اند این دسته پیامدها ، خودشان ، کنش هستند و باید کنشگری آنها را انجام دهد . **پیامدهای غیر ارادی:** به اراده انسان بستگی ندارد این دسته ، کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آنها را انجام دهد بلکه نتیجه طبیعی کنش هستند .

۲- منظور از معنادار بودن کنش چیست ؟ با مثال توضیح دهید .
انسانها باتوجه به معنای کنش خود ، آن را انجام می دهند ، مثلا وقتی دانش آموزی در کلاس ، دستش را بالا می آورد ، این کار را آگاهانه ، ارادی و هدف دار انجام می دهد و معنای آن اجازه خواستن از معلم است . معلم نیز در صورتی می تواند به او پاسخ مناسب بدهد که معنای کنش او را بیابد .

اشکال دیگر :

- ۱- در عبارات زیر ، به کدامیک از ویژگی های کنش انسانی اشاره شده است ؟
الف) فردی به مضرات استفاده بیش از اندازه ی فضاهای مجازی آگاه است ، ولی تصمیم به ترک آن نمی گیرد . (ارادی بودن)
ب) فتح قله اورست توسط تیم کوهنوردی (هدفدار بودن)
ج) دادن کارت زرد به بازیکن خاطی ، توسط داور (معنادار بودن)
۲- پیامدهای ارادی و غیر ارادی را در موارد زیر مشخص کنید .
الف) دانشجویی ، بعد از مطالعه کتاب درسی خود ، مطالب را یاد می گیرد . (پیامد غیر ارادی)
ب) دانشجو ، به سوالات امتحانی ، پاسخ می دهد . (پیامد ارادی)

درس دوم : پدیده های اجتماعی

سوالات صحیح غلط:

- ۱- اگر کنش اجتماعی نباشد ، هیچ هنجاری شکل نمی گیرد . صحیح
- ۲- کنش اجتماعی ، تنها در حضور فیزیکی دیگران صورت می گیرد . غلط
- ۳- امنیت و صلح ، حاصل کنش های اجتماعی انسان است . صحیح
- ۴- خانواده ، پدیده ای است که با کنش اجتماعی انسان به وجود می آید . صحیح
- ۵- هر چیزی که با زندگی اجتماعی انسان ارتباط داشته باشد ، درون جهان اجتماعی قرار می گیرد . صحیح
- ۶- تمام پدیده ها ، به واسطه ارتباط با زندگی اجتماعی انسان ، در گستره ی جهان طبیعی قرار می گیرد . غلط
- ۷- تمام پدیده ها به واسطه ارتباط با زندگی اجتماعی انسان ، در گستره ی جهان اجتماعی قرار می گیرند . صحیح
- ۸- احترام به قانون ، یک کنش اجتماعی است و درون جهان اجتماعی جای می گیرد . صحیح
- ۹- افراد با عمل کردن بر اساس ارزش ها و هنجارها ، موجب تداوم و استمرار آنها می شوند . صحیح

سوالات جاخالی :

- ۱- احترام به قانون ، یک کنش است . (اجتماعی)
- ۲- خرد ترین پدیده اجتماعی که سایر پدیده های اجتماعی ، آثار و پیامدهای آن هستند را می نامند . (کنش اجتماعی)
- ۳- ارزش ها و هنجارهای اجتماعی از طریق تحقق می یابند . (کنش اجتماعی)
- ۴- شیوه انجام کنش اجتماعی ، است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است . (هنجار اجتماعی)

سوالات چهار گزینه ای :

- ۱- شیوه انجام کنش اجتماعی ، که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است را می گویند .
الف) ارزش اجتماعی ب) هنجار اجتماعی ج) نقش اجتماعی د) جامعه پذیری

۲- کدامیک از پدیده های زیر ، حاصل کنش اجتماعی انسان نیستند .

الف) صلح (ب) عدالت (ج) کوه ها (د) حزب

۳- شیوه انجام کنش اجتماعی که مورد قبول افراد و جوامع قرار گرفته است .

الف) هنجار اجتماعی (ب) پدیده های اجتماعی (ج) هویت اجتماعی (د) جامعه پذیری

۴- کدام گزینه به تفاوت ارزش های اجتماعی و هنجارهای اجتماعی اشاره دارد ؟

الف) هنجارها از جنس هدف و مقصود هستند و ارزش ها از جنس وسیله و راه رسیدن به اهداف
ب) ارزش ها شیوه انجام کنش های اجتماعی هستند و هنجارها پدیده های مطلوب که مورد توجه و پذیرش اند.
ج) ارزش ها از جنس هدف و مقصود هستند و هنجارها از جنس وسیله و راه رسیدن به ارزش ها
د) هنجارها و ارزش ها از طریق کنش اجتماعی تحقق می یابند اما راه رسیدن به اهداف نیستند.

سوالات کوتاه پاسخ :

۱- به کنش اجتماعی و پیامدهای آن چه می گویند ؟ (پدیده اجتماعی)

۲- پدیده اجتماعی چیست ؟ (به کنش اجتماعی و پیامدهای آن ، پدیده اجتماعی می گویند .)

۳- خردترین پدیده اجتماعی چیست ؟ (کنش اجتماعی)

سوالات تشریحی :

۱- آیا کنش اجتماعی ، فقط در حضور فیزیکی دیگران صورت می گیرد ؟ با مثال توضیح دهید .

خیر - کنش اجتماعی فقط در حضور دیگران صورت نمی گیرد . وقتی راننده ای پشت چراغ قرمز می ایستد ، مقرراتی را رعایت می کند که مورد قبول دیگران است . به همین سبب ، کنش او اجتماعی است .

۲- چرا پدیده های اجتماعی ، معنادارند ؟

پدیده های اجتماعی را انسان ها در ارتباط با یکدیگر به وجود می آورند و چون افراد با آگاهی ، اراده و هدف عمل می کنند ، پدیده های اجتماعی معنادارند .

۳- آیا کنش هایی که در حضور دیگران ولی بدون توجه به آنها انجام می گیرند ، کنش اجتماعی اند ؟ با مثال توضیح دهید .

خیر - فردی که در کلاس حضور دارد ولی بی توجه به اطرافیان در ذهن خود رودخانه ای خروشان را تخیل می کند .

۴- چرا بعضی مواقع افراد احساس می کنند پدیده های اجتماعی همانند پدیده های طبیعی هستند ؟

پدیده های اجتماعی به مرور از انسان هایی که آنها را به وجود آورده اند ، مستقل می شوند و فرصت ها و محدودیت هایی را برای کنش ها و زندگی انسان ها ایجاد می کنند . این روند تا جایی ادامه پیدا می کند که افراد احساس می کنند پدیده های اجتماعی همانند پدیده های طبیعی هستند .

اشکال دیگر :

۱- نوع کنش (فردی / اجتماعی) را در مثال های زیر مشخص کنید .

الف) سلام کردن (اجتماعی) (ب) دست دادن (اجتماعی)

ج) تبریک گفتن (اجتماعی) (د) فکر کردن (فردی)

درس سوم : جامعه و فرهنگ (جهان اجتماعی ۱)

سوالات صحیح غلط :

۱- فرهنگ آموختنی است و از راه آموزش و تربیت ، از نسلی به نسل دیگر منتقل می شود . صحیح

۲- فرهنگ ، پدیده ای آموختنی است و از راه آموزش ، از نسلی به نسل دیگر انتقال می یابد . صحیح

۳- آداب و رسوم عروسی و عزاداری ، از مصادیق فرهنگ به شمار می آید . صحیح

۴- به خرده فرهنگ های سازگار با فرهنگ عمومی ، خرده فرهنگ موافق گفته می شود . صحیح

۵- بخش هایی از فرهنگ که مربوط به قشر و گروه خاصی است فرهنگ عمومی نام دارد . غلط

۶- ارزش ها و مهارت های صنف و گروههای خاص را خرده فرهنگ می نامند . صحیح

۷- فرصت ها و محدودیت های اجتماعی، هیچ رابطه ای با هم ندارند . غلط

۸- جامعه و فرهنگ ، یک شکل دارند. غلط

سوالات جاخالی :

۱- به گروهی از انسانها که طی سالیان متمادی باهم زندگی می کنند می گویند . (جامعه)

۲- شیوه ی زندگی گروهی از انسان ها که با هم زندگی می کنند را می گویند . (فرهنگ)

۳- خرده فرهنگ های سازگار با فرهنگ عمومی را خرده فرهنگ می گویند . (خرده فرهنگ موافق)

۴- فرهنگ پدیده ای آموختنی است و از راه و از نسلی به نسل دیگر منتقل می شود . (آموزش و تربیت)

۵- جامعه و را می توان به جسم و جان یک موجود زنده تشبیه کرد . (فرهنگ)

۶- آن بخش از فرهنگ که همه مردم یک جامعه در آن اشتراک دارند آن جامعه را تشکیل می دهد . (فرهنگ عمومی)

۷- جوامع مختلف ، شیوه های مختلفی برای زندگی کردن دارند و دلیل تفاوت آنها این است که پدیده ای آموختنی است . (فرهنگ)

۸- به خرده فرهنگ گروههایی که انحراف اجتماعی دارند می گویند . (ضد فرهنگ)

۹- جامعه در حکم جسد و کالبد و در حکم جان و روح است . (فرهنگ)

۱۰- به گروهی از انسانها که سالیان متمادی با یکدیگر زندگی می کنند می گویند . (جامعه)

۱۱- خرده فرهنگ هایی که درون یک فرهنگ قرار دارند اغلب با سازگار هستند . (فرهنگ عمومی)

تطبیق دهید :

هریک از تعاریف ستون اول به کدام یک از مفاهیم ستون دوم اشاره دارد ؟ (مشترک بین درس سوم و چهارم)

تعاریف	مفاهیم
الف) شیوه زندگی گروهی از انسان ها که با یکدیگر زندگی می کنند .	۱- فرهنگ
ب) آداب و رسوم عروسی اقوام مختلف	۲- فرهنگ واقعی
ج) آن بخش از فرهنگ که مردم به آن عمل می کنند.	۳- خرده فرهنگ موافق
د) آن بخش از فرهنگ که از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد.	۴- فرهنگ حق
	۵- فرهنگ آرمانی

الف) فرهنگ ب) خرده فرهنگ موافق ج) فرهنگ واقعی د) فرهنگ حق

سوالات چهار گزینه ای :

۱- فرهنگ چه نوع پدیده ای است ؟

الف) فطری ب) غریزی ج) اکتسابی د) انتسابی

سوالات کوتاه پاسخ :

۱- باورها و ارزش های اخلاقی از مصادیق فرهنگ به شمار می رود یا جامعه ؟ (فرهنگ)

۲- به شیوه زندگی گروهی از انسان ها که با یکدیگر زندگی می کنند چه می گویند ؟ (فرهنگ)

۳- خرده فرهنگ های موافق با اصناف مختلف درون یک جامعه را چه می گویند ؟ (خرده فرهنگ موافق)

۴- چگونه برنامه ریزان فرهنگی ، بخشی از فرهنگ آرمانی را به عرصه فرهنگ واقعی وارد می کنند ؟ (از طریق تعلیم و تربیت)

۵- چرا فرهنگ را آگاهی و شناخت مشترک می نامند ؟ (زیرا از راه آموزش و تربیت از نسلی به نسل دیگر منتقل می شود)

۶- کدام لایه های فرهنگ کمتر در معرض تغییر قرار می گیرند ؟ (لایه های عمیق)

سوالات تشریحی :

۱- در مقایسه بین لایه های فرهنگ ، کدام لایه ها از اهمیت بیشتری برخوردار است چرا ؟

ارزش ها و عقاید لایه های عمیق تر فرهنگ هستند و کمتر در معرض تغییر قرار می گیرند و تاثیرات همه جانبه و فراگیر دارند و در مقایسه با هنجارها و نمادها اهمیت بیشتری دارند .

۲- لایه های سطحی و عمیق فرهنگ را مقایسه کنید .

لایه های سطحی (هنجارها و نمادها) تغییر بیشتری دارند . لایه های عمیق (عقاید و ارزش ها) کمتر در معرض تغییر قرار می گیرند و تاثیرات همه جانبه و فراگیر دارند و در مقایسه با هنجارها و نمادها اهمیت بیشتری دارند . به همین دلیل تغییرات اساسی در لایه های عمیق فرهنگ ، آن را به فرهنگ دیگری تبدیل می کند .

۳- فرصت ها و محدودیت های زبانی که مردم یک جامعه با آن صحبت می کنند چیست ؟

مردمی که با آن سخن می گویند ، باید در چارچوب آن حرف بزنند آنها نمی توانند هرگونه که دلشان بخواهد صداها ، حرف ها ، کلمات و جملات را به کار ببرند . (محدودیت) با این حال فرصت ارتباط با هم زبانان و مبادله معانی پیچیده را فراهم می آورد . (فرصت)

۴- خرده فرهنگ را با مثال تعریف کنید و بنویسید که چه رابطه ای با فرهنگ عمومی دارد ؟

بخش هایی که مربوط به یک قوم ، قشر ، صنف یا گروه است خرده فرهنگ نامیده می شود . مثل خرده فرهنگ معلمان ، پزشکان و..... خرده فرهنگ هایی که درون یک فرهنگ عمومی قرار دارند اغلب با فرهنگ عمومی سازگارند .

۵- تفاوت فرهنگ عمومی و خرده فرهنگ را بنویسید.

آن بخش از فرهنگ که همه مردم یک جامعه در آن اشتراک دارند فرهنگ عمومی - بخش هایی که مربوط به یک قوم ، قشر ، صنف یا گروه است خرده فرهنگ نامیده می شود .

اشکال دیگر :

۱- در موارد زیر مصادیق فرهنگ و جامعه را مشخص کنید .

الف) خرید اینترنتی (فرهنگ) ب) رعایت فاصله گذاری اجتماعی (فرهنگ)

ج) مردم شهر یزد (جامعه) د) پوشش زنان ترکمن (فرهنگ)

۲- هر یک از موارد زیر ، از مصادیق فرهنگ می باشد یا جامعه ؟

الف) پوشش زنان بلوچ (فرهنگ) ب) زبان کردی (فرهنگ)

ج) مراسم عاشورا در اردبیل (فرهنگ) د) مردم شهر یزد (جامعه)

درس چهارم : ارزیابی فرهنگ ها

سوالات صحیح غلط:

۱- حق و باطل بودن عقاید و ارزش ها بر اساس نوع نگاه و رفتار جوامع تعیین می شود . **غلط**

۲- حق و باطل بودن حقایق ، ارزش ها ، هنجارها و کنش ها بر اساس آگاهی و جهل جوامع مختلف نسبت به آنها تعیین می شود . **غلط**

۳- مرز و محدوده فرهنگ آرمانی و فرهنگ واقعی بر اساس تفکر مردم ، تغییر می کند . **غلط**

۴- جامعه بدون فرهنگ وجود ندارد ولی فرهنگ بدون جامعه پدید می آید . (درس سوم) **غلط**

سوالات جاخالی :

۱- مرز و محدوده فرهنگ آرمانی و فرهنگ واقعی بر اساس تغییر می کند . (عمل مردم)

تطبیق دهید :

۱- هر یک از تعاریف ستون اول به کدام یک از مفاهیم ستون دوم اشاره دارد ؟ (مشترک بین درس سوم و چهارم)

تعاریف	مفاهیم
الف) شیوه زندگی گروهی از انسان ها که با یکدیگر زندگی می کنند .	۱- فرهنگ
ب) آداب و رسوم عروسی اقوام مختلف	۲- فرهنگ واقعی

۳-خرده فرهنگ موافق	ج) آن بخش از فرهنگ که مردم به آن عمل می کنند.
۴-فرهنگ حق	د) آن بخش از فرهنگ که از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد.
۵-فرهنگ آرمانی	

الف) فرهنگ (ب) خرده فرهنگ موافق (ج) فرهنگ واقعی (د) فرهنگ حق

۲- مفاهیم مربوط به هر عبارت را مشخص کنید . (توجه کنید یک مورد اضافی است)

الف) ناپسند شمردن دروغ و رشوه (۴)

ب) خرده فرهنگ معلمان (۳)

ج) شرک و بت پرستی (۲)

د) توحید و یکتا پرستی (۱)

۳- هر یک از مفاهیم ستون اول به کدام یک از تعاریف ستون دوم اشاره دارد ؟ (یک مورد اضافی است) (مشترک درس ۳ و ۴)

مفاهیم	تعاریف
الف) فرهنگ عمومی	۱-بخش هایی از فرهنگ که از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد.
ب) فرهنگ واقعی	۲-خرده فرهنگ مخالف با فرهنگ عمومی
ج) فرهنگ حق	۳-آن بخش از فرهنگ که همه مردم یک جامعه در آن اشتراک دارند.
د) ضد فرهنگ	۴-آن بخش از فرهنگ که مردم به آن عمل می کنند .
	۵-آن بخش از فرهنگ که مردم یک جامعه از آن جانبداری می کنند اما در عمل ممکن است آن را نادیده بگیرند

الف) (۳) (ب) (۴) (ج) (۱) (د) (۲)

سوالات کوتاه پاسخ :

۱- مفاهیم زیر را تعریف کنید :

الف) فرهنگ واقعی : آن بخش از فرهنگ که مردم به آن عمل می کنند.

ب) فرهنگ باطل : بخش هایی از فرهنگ که از نظر علمی قابل دفاع نباشد و بر اساس خرافات شکل گرفته است.

۲- دو ابزار مهم شناخت عقاید و ارزش ها را نام ببرید. (عقل و وحی)

۳- آن بخش از فرهنگ ، که مردم به آن عمل می کنند ، چه نام دارد ؟ (فرهنگ واقعی)

۴- بخش هایی از فرهنگ که از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد چه نام دارد ؟ (فرهنگ حق)

۵- بخشی از فرهنگ که از نظر علمی قابل دفاع نباشد و بر اساس خرافات شکل گرفته باشد چه نام دارد ؟ (فرهنگ باطل)

۶- دو خصوصیت فرهنگ حق را بنویسید . (از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد) . - دی ۹۵

۷- دو مورد از عقاید و ارزش های حق و دو مورد از عقاید و ارزش های باطل را نام ببرید. (عقاید حق : عقیده به توحید - وفای به

عهد و..... عقاید باطل : شرک - ظلم و ...) شهریور ۹۶

۸- دو نمونه از عناصر حق که در اغلب یا همه فرهنگ ها حضور دارند را نام ببرید. (دفاع از عدالت - حمایت از مستضعفان) شهریور ۹۵

سوالات تشریحی :

۱- تفاوت فرهنگ حق و فرهنگ باطل را بنویسید .

بخش هایی از فرهنگ که از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد ، فرهنگ حق و بخش هایی که از نظر علمی قابل دفاع نباشد و بر اساس خرافات شکل گرفته باشد فرهنگ باطل است .

۲- مرز و محدوده فرهنگ آرمانی و واقعی بر چه اساسی تغییر می کند ؟ توضیح دهید .

مرز و محدوده فرهنگ آرمانی و واقعی بر اساس عمل مردم تغییر می کند هر اندازه مردم مطابق آرمان ها و ارزش ها عمل کنند ، به همان اندازه آرمان ها وارد فرهنگ واقعی می شوند .

۳- جوامع مختلف چگونه حقیقت را به فرهنگ آرمانی و واقعی شان وارد می کنند ؟

جوامع مختلف با ایمان به حق، حقیقت را به فرهنگ آرمانی خود وارد می کنند و با عمل کردن بر اساس این عقاید و ارزش ها ، آن را به فرهنگی واقعی شان وارد می نمایند.

۴- فرهنگ باطل را تعریف کنید و دو نمونه مثال بزنید.

بخش هایی از فرهنگ که از نظر علمی قابل دفاع نباشد و بر اساس خرافات شکل گرفته باشد . مانند : ظلم - بی عدالتی و...

درس پنجم : هویت

سوالات صحیح غلط:

- ۱- سه بعد هویت انسان ، از یکدیگر جدا هستند . **غلط**
- ۲- هر جامعه ای بر اساس هویت خود ، با طبیعت و بدن آدمی تعامل می کند . **صحیح**
- ۳- یک انسان با تقوا جهانی را تغییر می دهد نشانه تاثیر بعد نفسانی بر اجتماعی است . **صحیح**

سوالات جاخالی :

- ۱- در جامعه قبیله ای ، هویت اجتماعی افراد اغلب بر اساس در قبیله مشخص می شود . (جایگاه افراد)
- ۲- ویژگی هایی را که انسان ها در پیدایش و تداوم آنها تاثیری نداشته باشد، خصوصیات می گویند ؟ (انتسابی)
- ۳- در جامعه دینی ، هویت اجتماعی افراد بر اساس و تعیین می شود که آن دین ، محترم می شمارد . (عقاید ها و ارزش هایی)
- ۴- در جامعه سرمایه داری ، هویت اشخاص ، بر مبنای شناخته می شود (ثروت ، توان اقتصادی ، سرمایه)
- ۵- هر جامعه ای بر اساس با طبیعت و بدن آدمی تعامل می کند . (هویت خود)
- ۶- یک انسان با تقوا جهانی را تغییر می دهد . این جمله نشانگر رابطه هویت بر هویت اجتماعی است . (نفسانی)

سوالات چهار گزینه ای :

- ۱- کدام یک از موارد زیر، مربوط به هویت جسمانی افراد است ؟
 الف) ایرانی بودن ب) مادر بودن ج) تاریخ تولد د) پشتکار
- ۲- کدامیک از موارد زیر ، هویت اجتماعی فرد را نشان می دهد ؟
 الف) گروه خونی ب) تاریخ تولد ج) ایرانی د) وزن
- ۳- کدام یک از گزینه های زیر در ارتباط با هویت متغیر انسان ، درست است ؟
 الف) نژاد- مکان تولد - کارمند ب) شغل - رنگ پوست - راستگویی
 ج) ورزشکار - رنگ چشم - موقعیت اجتماعی د) فوتبالیست - خوش اخلاق - شاگرد ممتاز
- ۴- کدام گزینه ویژگی هویتی گروه خونی و دانش آموز بودن را به درستی نشان می دهد .
 الف) انتسابی، فردی و متغیر - انتسابی ، اجتماعی و متغیر ب) انتسابی، فردی و ثابت - اکتسابی، اجتماعی و متغیر
 ج) اکتسابی، فردی و متغیر - انتسابی، اجتماعی و متغیر د) اکتسابی، فردی و ثابت - انتسابی، اجتماعی و متغیر
- ۵- پیامبران و اولیای الهی در مورد کدام بعد هویت انسانها سخن گفته اند ؟
 الف) الهی و فطری ب) نفسانی ج) انسانی د) دینی و معنوی
- ۶- عبارت زیر نشانگر رابطه میان کدام یک از ابعاد هویت با یکدیگر است ؟
 « یک انسان با تقوا جهانی را تغییر می دهد »
- الف) جسمانی بر نفسانی ب) نفسانی بر اجتماعی ج) جسمانی بر اجتماعی د) اجتماعی بر نفسانی
- ۷- نوع هریک از ویژگیهای هویتی را مشخص کنید . (کارمند - راستگویی)
 الف) اکتسابی، ثابت ، فردی - انتسابی، فردی ، ثابت

ب) اجتماعی، متغیر، اکتسابی - فردی، اکتسابی، متغیر

ج) انتسابی، متغیر، اجتماعی - اکتسابی، متغیر، اجتماعی

د) اکتسابی، متغیر، فردی - فردی، متغیر، اکتسابی

۸- کدام گزینه تاثیر ابعاد هویتی مثال های زیر را به درستی نشان می دهد؟

«جهان اجتماعی مانع شکوفایی برخی اخلاقیات می شود»

«برخی بیماری های جسمانی به کمک قوای روانی درمان می شود»

الف) نفسانی بر اجتماعی - نفسانی بر جسمانی

ج) اجتماعی بر نفسانی - نفسانی بر اجتماعی

۹- ترشح بیش از حد غده نیروئید موجب عصبانی شدن انسانها می شود. این جمله نشان دهنده رابطه کدام ابعاد هویت با یکدیگر است؟

الف) نفسانی بر جسمانی ب) جسمانی بر نفسانی ج) اجتماعی بر نفسانی د) اجتماعی بر جسمانی

سوالات کوتاه پاسخ:

۱- ویژگی های هویتی که در شکل گیری آنها نقش و سهم زیادی داریم چه نامیده می شود؟ (ویژگی های اکتسابی)

۲- وجود نظریات متفاوت در باره هویت نشانه چیست؟ (نشانه این است که امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد.)

۳- برای هر یک از ویژگی های هویتی مثال بزنید: ۱- اکتسابی ۲- فردی دانش آموز و - زرنگی و ...

سوالات تشریحی:

۱- ویژگی های هویتی اکتسابی و انتسابی را با مثال مقایسه کنید.

انتسابی: ما در شکل گیری بعضی ویژگی های هویتی نقش نداریم مانند مکان یا زمان تولد - دختر یا پسر بودن و

اکتسابی: بسیاری از ویژگی های هویتی را خودمان شکل می دهیم یا در شکل گیری آنها نقش و سهم زیادی داریم مانند: صفات اخلاقی و

روانی.

۲- هویت اجتماعی افراد در جامعه سرمایه داری و جامعه دینی بر چه اساسی تعیین می شود؟

هویت اجتماعی افراد در جامعه سرمایه داری بیشتر به دارایی و توان اقتصادی آنها وابسته است اما هویت اجتماعی افراد در جامعه دینی بر

اساس عقاید و ارزش هایی تعیین می شود که آن دین محترم می شمارد.

۳- نگاه دنیوی فرهنگ جدید غرب نسبت به طبیعت و بدن آدمی را بنویسد.

نگاه دنیوی فرهنگ جدید غرب و ارزش های آن به گونه ای است که هر دخل و تصرفی را در طبیعت و بدن مجاز می داند. انسان

در این فرهنگ هر نوع تصرفی را برای بهره برداری بیشتر از طبیعت انجام می دهد.

۴- مثال زیر نشانگر کدام رابطه هویتی است؟

«یک انسان با تقوا جهانی را تغییر می دهد»

تاثیر بعد نفسانی بر بعد اجتماعی

درس ششم: باز تولید هویت اجتماعی

سوالات صحیح غلط:

۱- موقعیت اجتماعی افراد، صرفا تابع مشاغل آنها نیست. صحیح

۲- موقعیت اجتماعی افراد، صرفا تابع مشاغل آنهاست. غلط

۳- در همه کشورها رتبه بندی مشاغل وجود دارد، و این رتبه بندی در همه جا یکسان است. غلط

۴- خانواده، اولین و مهم ترین آشنایی های فرد با جامعه ای که در آن متولد می شود را فراهم می کند. صحیح

سوالات جاخالی:

- ۱- افراد در بدو تولد، هویت اجتماعی خود را به صورت انفعالی می پذیرند. (انتسابی)
- ۲- جامعه ای که روش مناسبی برای نداشته باشد، در معرض آسیب های بیشتری قرار می گیرد. (کنترل اجتماعی)
- ۳- امر به معروف و نهی از منکر از جمله راهکارهای اسلام برای و کنترل اجتماعی است. (جامعه پذیری)
- ۴- تحرک اجتماعی گاه درون و گاه اتفاق می افتد. (یک نسل - در دو نسل)
- ۵- هر جامعه ای به تناسب و خود، برخی تغییرات هویتی را تشویق و برخی دیگر را منع می کند. (عقاید و ارزش های خود)
- ۶- فرد با آموزش های اساسی و ماندگاری که در می بینند، اولین و مهم ترین آشنایی ها را با جامعه خود پیدا می کند. (خانواده)
- ۷- از جمله راهکارهای اسلام برای جامعه پذیری و کنترل اجتماعی و است. (امر به معروف و نهی از منکر)
- ۸- کارمند یک اداره وقتی که مدیر بخشی از اداره می شود، تحرک اجتماعی داشته است. (صعودی)

سوالات چهار گزینه ای :

- ۱- اولین و مهم ترین آشنایی فرد با جامعه ای که در آن متولد شده در کدام یک از گروه های زیر انجام می شود؟
 الف) خانواده (ب) مدرسه (ج) رسانه های جمعی (د) گروه های همسالان
- ۲- فرد با آموزش های اساسی و ماندگاری که در می بیند اولین و مهم ترین آشنایی ها را با جامعه ای که در آن متولد شده است پیدا می کند.
 الف) خانواده (ب) مدرسه (ج) خانواده و مدرسه (د) گروه های همسالان
- ۳- هر جامعه ای روش های تبلیغ و اقناع، تشویق و پاداش، تنبیه و مجازات را برای به کار می گیرد.
 الف) آموزش مناسب شهروندی (ب) پیشگیری از کجروی اجتماعی
 ج) ایجاد تنوع گروه های فرهنگی (د) ایجاد فرهنگ واحد و یکسان
- ۴- اگر شخصی شغل خود را تغییر دهد اما شغل جدید، موقعیت اجتماعی او را تغییر ندهد، تحرک اجتماعی دارد.
 الف) میان نسلی نزولی افقی (ب) افقی (ج) درون نسلی صعودی (د) نزولی
- ۵- به فرایندی که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی و مسیری که برای شکل دادن به هویت اجتماعی خود دنبال می کند چه می گویند؟
 الف) ارزش اجتماعی (ب) هویت اجتماعی (ج) کنترل اجتماعی (د) جامعه پذیری

سوالات کوتاه پاسخ :

- ۱- راهکارهای اسلام را برای جامعه پذیری و کنترل اجتماعی نام ببرید. (امر به معروف و نهی از منکر)
- ۲- دو روش پیشگیری و کنترل کجروی اجتماعی را بنویسید (تبلیغ و اقناع-تشویق و پاداش-تنبیه و مجازات).
- ۳- جامعه برای پیشگیری از کجروی های اجتماعی و کنترل آنها چه روش هایی به کار می گیرد؟ (تبلیغ و اقناع-تشویق و پاداش-تنبیه و مجازات)
- ۴- عوامل آشنایی کودک با جهانی که در آن زندگی می کند را نام ببرید. (خانواده-مدرسه-مسجد-مجلس مذهبی-گروه همسالان و...)
- ۵- در صورتی که شغل جدید، موقعیت اجتماعی فرد را تغییر ندهد، تحرک اجتماعی او از چه نوعی است؟ (تحرک افقی)
- ۶- کارمندی که از یک بخش به بخش دیگر منتقل می شود، چه نوع تحرک اجتماعی دارد. (افقی)

سوالات تشریحی :

- ۱- روش های پیشگیری از کجروی های اجتماعی را نام ببرید. (تبلیغ و اقناع-تشویق و پاداش-تنبیه و مجازات).
- ۲- هر جامعه برای پیشگیری از کجروی های اجتماعی و کنترل آنها چه روش هایی را دنبال می کند؟ شرح دهید.
 روش های تبلیغ و اقناع - تشویق و پاداش - تنبیه و مجازات. در واقع هر جامعه می کوشد تا از طریق آموزش، افراد را قانع کند که عقاید و ارزش های جامعه را بپذیرند. به افرادی که مطابق ارزش ها و هنجارهای جامعه عمل می کنند، پاداش می دهد و کسانی را که دچار کجروی شده باشند، مجازات می کند.

۳- کجروی اجتماعی را تعریف کرده و چه روش هایی برای پیشگیری از کجروی اجتماعی در جوامع به کار برده می شود؟
به کنش هایی که بر خلاف ارزش ها و هنجارهای جامعه هستند کجروی اجتماعی گویند. تبلیغ و اقناع- تشویق و پاداش - تنبیه و مجازات

۴- آیا همه جوامع فرصت های یکسانی برای تحرک اجتماعی در اختیار افراد قرار می دهد؟ توضیح دهید.
هر جامعه ای به تناسب عقاید و ارزش های خود، برخی تحرک های اجتماعی و تغییرات هویتی را تشویق و برخی را منع می کند؛ برخی هویت ها را می پذیرد و برخی را نمی پذیرد.

۵- آیا فرصت های پیش روی افراد برای تحرک اجتماعی و کسب هویت های جدید در جوامع مختلف، یکسان است؟
خیر - یکسان نیست. هر جامعه ای به تناسب عقاید و ارزش های خود، برخی تحرک های اجتماعی و تغییرات هویتی را تشویق و برخی دیگر را منع می کند، برخی هویت ها را می پذیرد و برخی دیگر را نمی پذیرد.

۶- توضیح دهید و مثال بزنید که فرصت های پیش روی افراد برای تحرک اجتماعی و کسب هویت های جدید در جوامع مختلف یکسان نیست.

هر جامعه ای به تناسب عقاید و ارزش های خود برخی تحرک های اجتماعی و تغییرات هویتی را تشویق و برخی دیگر را منع می کند، برخی هویت ها را می پذیرد و برخی دیگر را نمی پذیرد مثلاً جامعه ای که بر اساس ارزش های نژادی شکل می گیرد، صرفاً برای یک نژاد خاص امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می آورد.

۷- دو روش پیشگیری و کنترل کجروی اجتماعی را بنویسید.

تبلیغ و اقناع- تشویق و پاداش- تنبیه و مجازات

درس هفتم: تحولات هویتی جامعه

سوالات صحیح غلط:

- ۱- هویت فرهنگی جامعه، گسترده تر از هویت اجتماعی افراد است. صحیح
- ۲- هویت فرهنگی جامعه در پرتو هویت اجتماعی افراد و متناسب با آن شکل می گیرد. غلط
- ۳- تحول جامعه اموی به جامعه نبوی، تحول فرهنگی مثبت است. صحیح
- ۴- تحولات هویتی می تواند مثبت یا منفی باشد. صحیح
- ۵- هویت فرهنگی جامعه بر مدار عقاید و ارزش های اجتماعی شکل می گیرد. صحیح
- ۶- هویت اجتماعی افراد محصول عضویت اجتماعی و گروهی آنهاست. صحیح
- ۷- ابداعات و نوآوری های مثبت و منفی افراد جامعه یکی از علل درونی تحولات فرهنگی است. صحیح

تطبیق دهید:

هریک از تعاریف ستون اول به کدام یک از مفاهیم ستون دوم اشاره دارد؟ (یک مورد اضافی است)

تعاریف	مفاهیم
الف) هرگاه اعضای یک جامعه عقاید و ارزش هایی را بپذیرد و به رسمیت بشناسد.	۱- تحول فرهنگی
ب) جامعه ای که بر عقاید و ارزش های خود پافشاری نکند و به مرور زمان به عقاید و ارزش های خود پشت کند.	۲- از خود بیگانگی فرهنگی
ج) جامعه خودباخته ای که در مواجهه با جامعه دیگر هویت فرهنگی خود را از یاد می برد.	۳- خودباختگی فرهنگی
د) عناصر فرهنگی جامعه دیگر بدون تحقیق و گزینش پذیرفته می شود.	۴- هویت فرهنگی
	۵- از خودبیگانگی فرهنگی

الف) ۴ (ب) ۱ (ج) ۲ (د) ۳

سوالات جاخالی:

۱- هویت فرهنگی جامعه، پدیده ای از هویت اجتماعی است. (گسترده تر)

- ۲- هویت جامعه ، گسترده تر از هویت است . (فرهنگی - اجتماعی)
- ۳- هویت اجتماعی افراد، همواره در پرتو شکل می گیرد . (هویت فرهنگی)
- ۴- تحول جامعه جاهلی به جامعه نبوی ، تحول فرهنگی است . (مثبت)
- ۵- علل تحولات فرهنگی به دو دسته و تقسیم می شود . (درونی - بیرونی)
- ۶- اگر فرهنگی که اعتبار اجتماعی خود را از دست می دهد ، فرهنگ حق باشد و جهت تغییرات به سوی فرهنگ باطل باشد ، تحول فرهنگی است . (منفی)
- ۷- تحول جامعه جاهلی به نبوی ، تحول فرهنگی و تحول جامعه نبوی به اموی ، تحول فرهنگی است . (مثبت - منفی)
- ۸- فرهنگ اساطیری و فرهنگ آدمی را از حقیقت جهان و خود بیگانه می کند . (دنیوی)

سوالات چهار گزینه ای :

- ۱- هویت فرهنگی جامعه بر اساس آن شکل می گیرد .
- الف) آرمان ها و ارزش های (ب) هنجارها و عقاید (ج) عقاید و ارزش های (د) هنجارها و نمادهای
- ۲- اگر جامعه ای در تعامل با جوامع دیگر به مرور زمان ، به عقاید و ارزش های خود پشت کند ، دچار می شود .
- الف) خودباختگی (ب) فرهنگ جدید (ج) آشوب اجتماعی (د) تحول فرهنگی
- ۳- خودباختگی جوامع غیر غربی در برابر فرهنگ غرب را چه می نامند ؟
- الف) غربزدگی (ب) از خود بیگانگی فطری (ج) از خود بیگانگی تاریخی (د) تزلزل فرهنگی
- ۴- کدام فرهنگ، درهای آسمان و زمین را به روی انسان می گشاید و او را با خود و جهان هستی آشنا می گرداند؟
- الف) مشرکانه اساطیری (ب) سکولار (ج) دنیوی (د) توحیدی
- ۵- در نخستین رویارویی ها قدرت و جوامع غربی ، جوامع اسلامی را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت .
- الف) اقتصادی و سیاسی (ب) اقتصادی و نظامی (ج) فرهنگی و سیاسی (د) سیاسی و نظامی

سوالات کوتاه پاسخ :

- ۱- یک نمونه از تحول فرهنگی مثبت را نام ببرید . (تحول جامعه جاهلی به نبوی)
- ۲- جوامع اسلامی در مواجهه با امپراتوری های یونان و روم ، چه عناصری از آن فرهنگ را اخذ کردند ؟ (عناصر عقلی)
- ۳- عبارت از این جا مانده و از آنجا رانده به چه جامعه ای اشاره دارد ؟ (جامعه خودباخته)
- ۴- از خود بیگانگی تاریخی را تعریف کنید . اگر یک جامعه فرهنگ تاریخی خود را فراموش کند دچار از خود بیگانگی تاریخی است .

سوالات تشریحی :

- ۱- هویت فرهنگی جامعه ، تا چه زمانی دوام می آورد؟ چه زمانی تداوم فرهنگی آن با چالش مواجه می شود ؟
- هویت فرهنگی جامعه تا زمانی دوام می آورد که عقاید و ارزش های مربوط به آن مورد پذیرش اعضای جامعه و برای آنها مهم باشد . هرگاه عقاید ، ارزش ها ، اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای یک جامعه از دست بدهند ، تداوم هویت فرهنگی آن جامعه با چالش مواجه می شود .
- ۲- در چه صورتی تحولات فرهنگی یک جامعه منفی می باشد ؟
- اگر فرهنگی که اعتبار اجتماعی خود را از دست می دهد ، فرهنگ حق باشد و جهت تغییرات به سوی فرهنگ باطل باشد ، تحول فرهنگی منفی است . مثال تحول جامعه نبوی به جامعه اموی .
- ۳- در چه صورتی تغییرات فرهنگی مثبت خواهد بود ؟ مثال بزنید .
- اگر فرهنگی که دچار تحول فرهنگی می شود ، فرهنگی باطل باشد و جهت تغییرات به سوی فرهنگ حق باشد ، تحول فرهنگی مثبت است . مثال : تحول جامعه جاهلی به نبوی
- ۴- علل تحولات فرهنگی را نام برده و توضیح دهید .
- الف) علل درونی : که به ابداعات و نوآوری های مثبت و منفی افراد جامعه مربوط می شود و یا به کاستی ها و بن بست های موجود در فرهنگ جامعه باز می گردد . (ب) علل بیرونی : رو به رو شدن و ارتباط با جوامع دیگر .

۵- علل درونی تحولات فرهنگی را بنویسید .

الف- به ابداعات و نوآوری های مثبت و منفی افراد جامعه مربوط می شود (ب) و یا به کاستی ها و بن بست های موجود در فرهنگ جامعه باز می گردد.

۶- تحولات هویتی چه زمانی مثبت و چه زمانی منفی است ؟

اگر فرهنگی که دچار تحول می شود ، فرهنگی باطل باشد و جهت تغییرات به سوی فرهنگ حق باشد ، تحول فرهنگی مثبت است اما اگر فرهنگی که اعتبار اجتماعی خود را از دست می دهد ، فرهنگ حق باشد و جهت تغییرات به سوی فرهنگ باطل باشد ، تحول فرهنگی منفی است.

۷- در ارتباط میان جوامع ، در چه صورت زمینه گسترش و پیشرفت جامعه فراهم می شود ؟

اگر یک جامعه با حفظ عقاید و ارزش های خود با جوامع دیگر ارتباط برقرار کند و در محدوده هنجارها و سبک های زندگی ، عناصری را از جوامع دیگر بگیرد و در صورت لزوم تغییرات لازم را در آنها پدید آورد ، زمینه گسترش و پیشرفت خود را فراهم می آورد .

۸- جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم ، کدام عناصر از فرهنگ آن را اخذ و چه عناصری را نپذیرفت ؟

به دلیل اهمیت عقل و عقلانیت در اسلام ، جوامع اسلامی در مواجهه با امپراتوری یونان و روم ، عناصر عقلی این فرهنگ ها را اخذ کردند . به تناسب فرهنگ توحیدی خود ، در این دانش ها دخل و تصرف نمودند اما عناصر مشرکانه ی آنها را نپذیرفتند .

۹- غربزدگی را تعریف کنید .

۱۰- پیامدهای خودباختگی فرهنگی را بنویسید .

۱- عناصر فرهنگی جامعه دیگر را بدون تحقیق و گزینش می پذیرد و به روش تقلیدی عمل می کند. ۲- ارتباطش را با تاریخ و فرهنگ خود از دست می دهد . ۳- نه می تواند فرهنگ خود را گسترش دهد و نه قادر است به جامعه دیگر ملحق شود.

۱۱- اصطلاحات زیر را تعریف کنید .

الف- از خودبیگانگی حقیقی (فطری)

ب) تحول فرهنگی مثبت

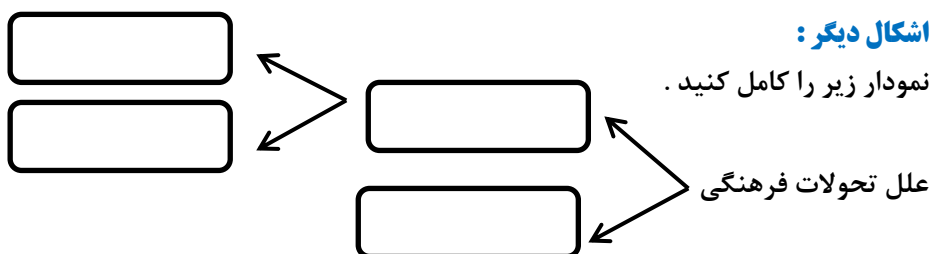
الف) اگر عقاید و ارزش های یک جامعه مانع آشنایی اعضای آن جامعه با حقیقت انسان و جهان شود دچار از خود بیگانگی حقیقی شده است . ب) اگر فرهنگی که دچار تحول می شود فرهنگی باطل باشد و جهت تغییرات به سوی فرهنگ حق باشد تحول فرهنگی مثبت است .

۱۲- تحولات جوامع غربی را پس از رویارویی با جوامع اسلامی طی جنگهای صلیبی توضیح دهید .

جوامع غربی پس از رویارویی با جوامع اسلامی بدون اینکه به جامعه و فرهنگ اسلام پیوندند تحولات هویتی پیدا کردند و از غرب مسیحی قرون وسطا به غرب سکولار قرون جدید تبدیل شدند و هویت جدیدی پیدا کردند.

اشکال دیگر :

نمودار زیر را کامل کنید .

علل تحولات فرهنگی :

۱- درونی (الف) ابداعات و نوآوری های مثبت و منفی افراد (ب) کاستی ها و بن بست های درون فرهنگ

۲- بیرونی

سوالات صحیح غلط:

- ۱- هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام ، هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود . صحیح
۲- در نخستین رویارویی ها ، قدرت اقتصادی و فرهنگی جوامع غربی، جوامع اسلامی را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت. صحیح

سوالات جاخالی :

- ۱- هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام ، هویتی توحیدی ، دینی و در مواردی آمیخته با بود. (اساطیر)
۲- در دیدگاه مستشرقان ، هویت فرهنگی جوامع اسلامی توحیدی یا نیست ، بلکه دنیوی است . (اساطیری)
۳- بازگشت ایران به اسلام ، بازگشت به هویت و خویش بود . (توحیدی و معنوی)
۴- جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود به قلب تپنده تبدیل شد . (بیداری اسلامی)
۵- ایرانیان پس از آشنایی با اسلام، عناصر و اساطیری خود را کنار گذاشتند . (مشرکانه)

سوالات چهار گزینه ای :

- ۱- ایرانیان با پذیرش اسلام به چه تفسیری از هویت خود دست یافتند ؟
الف) اساطیری (ب) توحیدی (ج) ناسیونالیستی (د) سکولاریستی
۲- هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام ، چگونه بوده است ؟
الف) اساطیری و مشرکانه (ب) توحیدی و قوم گرایانه (ج) توحیدی ، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر (د) سکولاریستی
۳- زبان سیاسی دربار ایران و زبان رسمی مشترک اقوام مختلف چه بود ؟
الف) عربی (ب) فارسی پهلوی (ج) فارسی دری (د) اردو
۴- نظریه پردازان غربی طی قرن بیستم ، سرنوشت مشترک و حتمی بشریت را چه می دانستند ؟
الف) بازگشت به هویت دینی (ب) پوچی و ناامیدی (ج) دنیوی شدن همه فرهنگ ها (د) گرفتاری در بحران هویت
۵- نظریه پردازان غربی طی قرن بیستم شدن همه فرهنگ ها را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می دانستند .
الف) غربی (ب) دنیوی (ج) دینی و معنوی (د) متحد
۶- نظریه پردازان غربی طی قرن بیستم ، شدن همه فرهنگ ها را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می دانستند .
الف) غربی (ب) دنیوی (ج) توحیدی (د) اساطیری
۷- در نخستین رویارویی ها قدرت و جوامع غربی ، جوامع اسلامی را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت.
الف) اقتصادی و سیاسی (ب) اقتصادی و نظامی (ج) فرهنگی و سیاسی (د) سیاسی و نظامی

سوالات کوتاه پاسخ :

- ۱- چگونه اقوام ایرانی قبل از ظهور اسلام ، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند ؟ (به وسیله عقاید و ارزش های زرتشتی که با آموزه های اساطیری در آمیخته بود .)
۲- جهان اسلام ، از جمله ایران چگونه با حمله مغول مقابله کرد ؟ (مهاجمان را در درون فرهنگ خود ، جذب و هضم کردند .)
۳- تصویری که تاریخ نگاران غربی و مستشرقان از هویت جامعه اسلامی القا می کردند ، چگونه بود ؟ (توحیدی و یا حتی اساطیری نیست بلکه دنیوی است که به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می شود .)
۴- نخستین رویارویی های قدرت سیاسی و نظامی جوامع غربی ، چه اثری بر جوامع اسلامی گذاشت ؟
جوامع اسلامی را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت.
۵- متفکران ایرانی بعد از دهه ی سی شمسی ، با تدوین کتاب های خود ، به نقد کدام رویکرد فرهنگی غرب پرداختند ؟
(نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب - و هویت های کاذبی که از این طریق ساخته شده بود.)
۶- چهار مورد از کتابهایی که متفکران ایرانی در دهه ی سی به بعد در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب نوشته اند را نام ببرید .
(غرب زدگی - بازگشت به خویشتن - خدمات متقابل اسلام و ایران - فطرت)

۷- متفکران ایرانی در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب ، چه کتاب هایی تدوین کردند ؟ (ذکر دو مورد)

(غرب زدگی - بازگشت به خویشتن - خدمات متقابل اسلام و ایران - فطرت)

۸- برخورد مسلمانان در مواجهه با حمله مغول چگونه بود ؟ (آنان را در فرهنگ خود جذب و هضم کردند .)

۹- نظریه پردازان غربی طی قرن بیستم ، چه نوع فرهنگی را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می دانستند . (دنیوی شدن)

۱۰- متفکران ایرانی در دهه سی به بعد شمسی ، با تدوین کتاب های خود ، به نقد کدام رویکرد فرهنگی غرب پرداختند ؟

نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب - و هویت های کاذبی که از این طریق ساخته شده بود .

سوالات تشریحی :

۱- هویت فرهنگی ایرانیان پس از آشنایی با اسلام و پذیرفتن آن چه تغییری یافت ؟

ایرانیان پس از پذیرفتن اسلام ، عناصر مشترکانه و اساطیری خود را کنار گذاشتند ، به تفسیر توحیدی از هویت خویش دست یافتند و جامعه اسلامی را بنا نهادند .

۲- زبان فارسی چگونه توانست به زبان دوم جهان اسلام تبدیل شود ؟

زبان فارسی به دلیل مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام ، از محدوده زبان سیاسی مشترک اقوام ایرانی فراتر رفت و به عنوان زبان دوم جهان اسلام ، در مناطق مختلف جهان اسلام ، گسترش یافت .

۳- جوامع اسلامی از حمله ایران ، با هجوم نظامی و سیاسی اقوام مختلف مواجه شده اند ، جهان اسلام چگونه با این هجمه ها مقابله کرد ؟

در جنگ های صلیبی ، مهاجمان را دفع کرد . در حمله مغول ، مهاجمان را درون فرهنگ خود جذب و هضم کردند . مواجهه فرهنگ جدید غرب با جوامع و فرهنگ اسلامی تجربه جدیدی است که هنوز به پایان نرسیده است .

۴- مستشرقان ، چه تصویری از جوامع اسلامی ارائه کردند ؟

مستشرقان ، هویت فرهنگی این جوامع را در قالب عناوین قوم گرایانه و ناسیونالیستی به ابعاد تاریخی و جغرافیایی محدود ساختند و امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف نظیر ترک و عرب و فارس تقسیم کردند .

۵- چه عاملی امت اسلامی را به اقوام مختلف نظیر ترک ، عرب و فارس تقسیم کرد ؟

مستشرقان ، هویت فرهنگی این جوامع را در قالب عناوین قوم گرایانه و ناسیونالیستی به ابعاد تاریخی و جغرافیایی محدود ساختند و امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف نظیر ترک و عرب و فارس تقسیم کردند .

۶- نقش امام خمینی در تقویت جامعه ایرانی چگونه بود ؟

جامعه ایران به رهبری امام خمینی (ره) و با تکیه بر آموزه های قرآن و اهل بیت (ع) به هویت اسلامی خود بازگشت . تاریخ و جغرافیای خود را ذیل آسمان معنوی قرار داد و به این ترتیب از مرزهای جامعه ایمانی خود نه فقط جامعه ایران ، در برابر جهانی که در مقابل او صف کشیده بودند ، به مدت هشت سال دفاع کرد .

۷- سه مورد از تأثیرات انقلاب اسلامی را در هویت ایرانی بنویسید .

موجب بازگشت فرهنگ ایرانی به خویشتن الهی و توحیدی خود شد . موجب بازگشت به هویت اسلامی با رهبری امام خمینی (ره) و با استفاده از آموزه های قرآن و اهل بیت (ع) - دفاع از مرزهای جامعه ایمانی خود در برابر جهانی که در مقابل او صف کشیده بود .

۸- انقلاب اسلامی ، چه تأثیری بر هویت ایران و ایرانی داشته است ؟

بازگشت به هویت اسلامی با رهبری امام خمینی (ره) و با تکیه بر آموزه های قرآن و اهل بیت (ع) دفاع از مرزهای جامعه ایمانی خود در برابر جهانی که در مقابل او صف کشیده بود . تبدیل ایران به عنوان قلب تپنده بیداری اسلامی .

۹- انقلاب اسلامی چه تأثیری بر جوامع اسلامی داشته است ؟

جوامع اسلامی با الهام گرفتن از انقلاب اسلامی ایران ، هویت خود را بیرون از تصاویری که فرهنگ غربی القا می کند جستجو می

کنند به این ترتیب اسلام به عنوان قطب فرهنگی جدید در جهان ظاهر می شود .

۱۰- چگونه اسلام به عنوان یک قطب فرهنگی جدید ، در جهان اسلام ظاهر می شود ؟

جوامع اسلامی با الهام گرفتن از انقلاب اسلامی ایران، هویت خود را بیرون از تصاویری که فرهنگ غربی القا می کند جستجو می کنند به این ترتیب اسلام به عنوان قطب فرهنگی جدید در جهان ظاهر می شود .

۱۱- هویت فرهنگی جوامع اسلامی در دیدگاه مستشرقان چگونه بود ؟

هویت فرهنگی جوامع اسلامی ، توحیدی یا اساطیری نیست . بلکه دنیوی است . این هویت در قالب عناوین قوم گرایانه و ناسیونالیستی به ابعاد تاریخی و جغرافیایی محدود می شود و امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف ترک ، عرب و فارس تقسیم می کند .

۱۲- اسلام چه تاثیری بر هویت ایرانی داشته است ؟

ایرانیان پس از آشنایی با اسلام ، عناصر مشرکانه و اساطیری خود را کنار گذاشتند ، به تفسیر توحیدی از هویت خویش دست یافتند و با پذیرش عقاید و ارزش های اسلامی ، ایران به جهان اسلام ملحق گردید و هویت ایرانی بخشی از هویت جهان اسلام شد .

۱۳- متفکران ایرانی بعد از دهه سی شمسی با تدوین کتاب های خود به نقد کدام رویکرد فرهنگی غرب پرداختند ؟ دو نمونه از این کتاب ها را نام ببرید .

نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت های کاذبی که از این طریق ساخته می شود . کتاب های غربزدگی - بازگشت به خویشتن - خدمات متقابل اسلام و ایران - فطرت .

درس نهم : بعد سیاسی هویت ایران

سوالات صحیح غلط:

- ۱- ارسطو ، شش نوع نظام سیاسی را نام برده است . صحیح
- ۲- لیبرالیسم به معنای مباح دانستن همه امور برای انسان هاست . صحیح
- ۳- در نظام جمهوری اسلامی قوانین و مقررات بر اساس احکام الهی و اسلامی تعیین می گردند . صحیح
- ۴- نظام سیاسی اگر به ارزش های فرهنگی جامعه وفادار بماند ، با استفاده از مدیریت سیاسی خود ، به بسط و توسعه فرهنگ کمک می کند . صحیح

سوالات جاخالی :

- ۱- سیاست اعمال سازمان یافته برای هدفی معین است . (قدرت)
- ۲- کسانی که توان تاثیر گذاری بیشتری بر اراده ی دیگران دارند از بیشتری برخوردارند . (قدرت اجتماعی)
- ۳- قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد نامیده می شود . (اقتدار)
- ۴- در صورتی که قدرت بر اساس شریعت و موافق حکم خداوند باشد است . (مشروعیت)

سوالات چهار گزینه ای :

- ۱- تنها راه جلب افراد برای پیدایش قدرت اجتماعی، کدام مورد است ؟
الف) آگاهی افراد ب) اراده افراد ج) تبعیت د) اقتدار
- ۲- نظام سیاسی بر مبنای حاکمیت اکثریت مردم بر اساس خواست و میل خودشان چه نام دارد ؟
الف) دیکتاتوری ب) دموکراسی ج) لیبرال د) آرمان گرا
- ۳- به معنای مباح دانستن همه امور برای انسان هاست ؟
الف) جمهوری ب) لیبرال دموکراسی ج) دموکراسی د) لیبرالیسم
- ۴- فارابی از جوامعی که آرمان ها و ارزش های آرمان ها و ارزش های آنها عقلانی نباشد ، با چه عنوانی یاد می کند ؟

- الف) جاهله ب)فاضله ج)فاسقه د)جمهوری
- ۵- کدام گزینه در مورد تعریف مقابل صدق می کند؟ به معنای حاکمیت اکثریت مردم براساس خواست خودشان.
- الف)دموکراسی ب)لیبرالیسم ج)جمهوری د)استبدادی

سوالات کوتاه پاسخ :

- ۱- منظور از اقتدار چیست؟ قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد.
- ۲- چه نوع دارای مقبولیت است؟ قدرت بدون استفاده از تهدید و با رضایت تبعیت کنندگان
- ۳- مفهوم حکومت جمهوری از دیدگاه ارسطو را بنویسید . حکومتی را که در آن اکثریت مردم بر اساس حقیقت و فضیلت حضور و فعالیت دارند .
- ۴- مفهوم لیبرالیسم را بنویسید. مباح دانستن همه امور برای انسان هاست.
- ۵- در آموزه های اسلامی عبادات چه هنگامی ارزش بیشتری می یابند؟ هنگامی که بعد اجتماعی وسیع تری پیدا می کند.
- ۶- ارسطو حکومتی را که در آن اکثریت بر اساس حقیقت و فضیلت حضور و فعالیت دارند چه می نامد؟ جمهوری
- ۷- دو ملاک نظم سیاسی از دیدگاه فارابی چیست؟ دین دار و دنیامدار

سوالات تشریحی :

- ۱- قدرت اجتماعی چه هنگامی پدید می آید؟
- هنگامی که انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر اراده دیگران تاثیر بگذارد و کار ارادی دیگران را به خدمت بگیرد.
- ۲- مدار مقبولیت و مدار مشروعیت چیست؟
- مدار مقبولیت ،خواست و اراده کسانی است که قدرت بر آنها اعمال می شود اما مدار مشروعیت حق و باطل بودن آن است.
- ۳- تبعیت اراده یک انسان از انسان دیگر به چند صورت انجام می پذیرد نام برده و شرح دهید .
- تبعیت با کراهت : تبعیتی است که ناشی از تهدید و ترس باشد. تبعیت با رضایت : تبعیتی است که با رضایت و میل درونی همراه باشد.
- ۴- بر اساس تعداد افراد تاثیر گذار و تصمیم گیرنده ، نظام سیاسی به چند دسته تقسیم می شوند؟ توضیح دهید.
- نظام هایی که در آنها یک فرد حاکم است و تصمیم می گیرد . نظام هایی که در آنها اقلیتی تصمیم گیرنده است . نظام هایی که در آنها اکثریت مردم در سرنوشت سیاسی خود تاثیر گذارند.
- ۵- بر اساس ملاک روش تصمیم گیری نظام های سیاسی به چند دسته تقسیم می شوند؟ توضیح دهید.
- نظام های سیاسی به دو دسته تقسیم می شوند . ۱- نظام هایی که در آنها حاکم یا حاکمان بر اساس اهداف و اغراض و امیال خود تصمیم می گیرند . ۲- حاکم یا حاکمان بر اساس حقیقت و فضیلت و با توجه به موازین عقلی تصمیم می گیرند.
- ۶- تفاوت حکومت دموکراسی و جمهوری از نظر ارسطو چیست؟
- ارسطو ، حاکمیت اکثریت را در صورتی که بر مدار خواسته های آنها باشد، دموکراسی می نامند و حکومتی را که در آن اکثریت مردم بر اساس حقیقت و فضیلت حضور و فعالیت دارند جمهوری می نامد.
- ۷- نظام سیاسی لیبرال دموکراسی را تعریف کنید.
- لیبرال دموکراسی نوعی نظام سیاسی است که ادعا می کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می یابد این نظام سیاسی هیچ حقیقت و فضیلتی را به رسمیت نمی شناسد و حکومتی دنیوی و این جهانی است.
- ۸- دو نظام لیبرال دموکراسیو جمهوری اسلامی را از نظر آرمان ها و ارزش ها با یکدیگر مقایسه کنید .
- تشابه: هر دو با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می یابد .
- تفاوت : نظام لیبرال دموکراسی، هیچ حقیقت و فضیلتی را به رسمیت نمی شناسد و حکومت دنیوی و این جهانی است در حالیکه نظام جمهوری اسلامی، خواست مردم در ذیل اراده و مشیت الهی شکل می گیرد.

سوالات صحیح غلط:

- ۱- شناخت فرهنگ ، پذیرش و عمل به آن صرفاً از عهده افراد و اعضای جامعه بر می آید. صحیح
- ۲- از کارکردهای مهم خانواده تامین جمعیت است. صحیح
- ۳- رفاهی که از درآمدهای نفتی بوجود می آید پایدار است. غلط

سوالات جاخالی:

- ۱- در جامعه سرمایه داری هویت اشخاص بر مبنای شناخته می شود. (ثروت - توان اقتصادی - سرمایه)
- ۲- اولین شرط بقای هر جامعه است. (جمعیت)

سوالات چهار گزینه ای:

- ۱- کدامیک از گزینه های زیر راه گسترش فرهنگ نیست؟
الف) پذیرفتن ب) شناختن ج) عمل کردن د) اصلاح کردن
- ۲- هرچه حاملان و عاملان یک فرهنگ بیشتر باشد چه تاثیری بر آن فرهنگ دارد؟
الف) فرهنگ متزلزل می شود ب) فرهنگ گسترش پیدا می کند
ج) فرهنگ عقب مانده تر می شود د) به ضد فرهنگ تبدیل می شود
- ۳- افزایش جمعیت یک جامعه ، زمینه ساز گسترش چه عامل مهمی است؟
الف) گسترش وضع اقتصاد ب) گسترش شهرنشینی ج) گسترش فرهنگ د) گسترش جمعیت جوان
- ۴- راهکارهایی که برای حل مشکل جمعیتی اندیشیده می شود ، چه نام دارد؟
الف) سیاست های تشویقی ب) سیاست های جامعه ج) سیاست های جمعیتی د) سیاست های توزیع متعادل جمعیت
- ۵- در چه صورت فرهنگ ، گسترش بیشتری می یابد؟
الف) حاملان و عاملان آن ، بیشتر باشد . ب) دینی باشد ج) بعد اقتصادی مطلوبی داشته باشد د) دنیوی باشد

سوالات کوتاه پاسخ:

- ۱- هویت جوامع غربی بر چه اساسی شکل می گیرد؟ اقتصاد
- ۲- فرهنگ در چه شرایطی بیشتر گسترش می یابد؟ وقتی حاملان و عاملان یک فرهنگ بیشتر باشد آن فرهنگ بیشتر گسترش می یابد.
- ۳- انواع سیاست های جمعیتی را نام ببرید. افزایش دهنده یا کاهش دهنده جمعیت.
- ۴- تدابیر و راه هایی که برای حل مشکل جمعیتی اندیشیده می شود چه نام دارد؟ سیاست های جمعیتی

سوالات تشریحی:

- ۱- چرا تامین جمعیت مناسب برای یک جامعه مسئله ای هویتی است؟
جمعیتی که جامعه زمینه ساز گسترش فرهنگ آن است کاهش جمعیتی که جامعه امکان تسلط جوامع و فرهنگ های دیگر بر آن جامعه را فراهم می آورد از این رو تامین جمعیت مناسب برای یک جامعه ، مسئله ی هویتی است.
- ۲- در چه صورتی جهت گسترش فرهنگ اسلامی و توحیدی، افزایش جمعیت ضروری است؟
اگر فرهنگی که با افزایش جمعیت بسط می یابد، فرهنگ حق باشد نه فرهنگ باطل و هم چنین ، افراد و اعضای آن فرهنگ حاملان و عاملان فرهنگ حق باشند ، افزایش جمعیت ضروری است.
- ۳- چهار مورد از عوامل کاهش جمعیت و سالمندی جمعیت در غرب را بنویسید.
بالا رفتن سن ازدواج - افزایش بی ثباتی - فروپاشی خانواده ها و طلاق - رفاه زدگی - مصرف گرایی - هزینه پنداشتن فرزندان
- ۴- منظور از سیاست های جمعیتی چیست؟
وقتی یک جامعه با کاهش یا افزایش جمعیت مواجه می شود نظام سیاسی آن برای حل مشکل جمعیت چاره اندیشی می کند و با همراهی و همکاری مردم راهکارهایی را به اجرا در می آورد.
- ۵- چرا رفاه حاصل از اقتصاد تک محصولی پایدار نیست؟

زیرا اقتصاد تک محصولی، وضعیت ناپایدار به وجود می آورد که زمینه سوء استفاده قدرت های جهانی را فراهم می کند ، آنها از ضعف اقتصادی به عنوان ابزاری برای فشار آوردن به جامعه استفاده می کنند.

۶- آسیب های مبتنی بر اقتصاد نفتی را بنویسید.

شکل گیری تولید ملی ضعیف و شکننده - در کوتاه مدت احساس رفاه بیشتری به ارمغان می آورد اما پایدار نیست. - وضعیت شکننده ای را به وجود می آورد که می کوشد به کمک درآمدهای نفتی و نه رواج کسب و کار رفاه اقتصادی را تامین کند.

۷- تاثیر سرمایه های نفتی بر اقتصاد را بنویسید.

سرمایه های نفتی می تواند به انواع دارایی ها و ثروت ها مانند صنایع و کارخانجات تولیدی مختلف تبدیل شود اما اگر به درستی از آن استفاده نشود، می تواند اقتصادی وابسته ایجاد کند که رشد و افول آن ، به قیمت و درآمد نفت وابسته است .

۸- چرا جوامع غربی علیه ایران جنگ اقتصادی تمام عیاری به راه انداختند ؟

برخی از کشورهای سلطه که از سویی اقتصاد را بر اساس همه چیز می پندارند و از سوی دیگر ، تمامی شیوه های غیر اقتصادی را نابود شده می بینند ، پاشنه آشیل ایران اسلامی را اقتصاد می دانند ، از این رو جنگ اقتصادی تمام عیاری را علیه کشور ما به راه انداخته اند.

۹- چهار مورد از ویژگی های اقتصاد مقاومتی را بنویسید.

اقتصادی پیشرفته ، مستقل و مستحکم است - که به اعتقاد به تعالیم اسلام و تکیه بر دانش و فناوری ، هویت اقتصادی نوینی را برای ایران می سازد - خودکفا، دارای روحیه جهادی، خلاقیت، نوآوری، درون زایی در عین برونگرایی.

۱۰- از اصول کلی سیاست های جمعیتی ایران از سال ۱۳۹۲ تاکنون، چهار مورد را نام ببرید.

افزایش جمعیت ، جوانی جمعیت ، حمایت از زوج های جوان و توانمندسازی آنان در تامین هزینه های زندگی و تربیت نسل صالح و کارآمد ، ترویج و نهادینه سازی سبک زندگی ایرانی اسلامی ، فرهنگ سازی برای احترام و تکریم سالمندان و بهره مندی از تجارب و توانمندی های ایشان ، برنامه ریزی برای توزیع متعادل جمعیت در نقاط مختلف کشور.

۱۱- اگر از سرمایه های نفتی به درستی استفاده نشود چه پیامدهایی دارد؟

می تواند اقتصادی وابسته ایجاد کند که رشد و افول آن ، به قیمت و درآمد نفت وابسته است.

۱۲- اقتصاد مقاومتی چیست؟

اقتصادی پیشرفته ، مستقل و مستحکم است که با اعتقاد به تعالیم اسلام و تکیه بر دانش و فناوری ، هویت اقتصادی نوینی برای ایران می سازد.

تهیه و تنظیم :

صمدی - سرگروه علوم اجتماعی شهرستان فسا

آذرماه ۱۴۰۰